

“De boog is een regenboog”

Door Anne-lies Besemer

Jac Rongen coacht en filosofeert met boogschieten en verzorgt al jaren trainingen voor de ISVW. Anne-lies Besemer is een enthousiast oud-cursiste en interviewt hem. “We moeten de boog spannen opdat onze persoon in zeven kleuren kan schitteren!” (Chozen-Ji)

De ISVW stelt jou een prachtige plek beschikbaar om te schieten. Wat betekent die plek voor jou?

“Het is mijn thuisbasis waar ik al lang samenwerk met bijvoorbeeld de filosofen Jan Flameling en, in het verleden, Hans Bolten. Zo’n stabiele plek geeft mij en de mensen die langskomen de ruimte om te ontwikkelen. Ik kom er minstens één keer per week en zie alle seizoenen in een rustige tijdspassing voorbijkomen. Daarmee geeft de plek een heel lang tijdradme aan. Tegelijkertijd is het een omgeving vol

leven en beweging waar je zintuigen meteen geraakt worden. Geuren, geluiden, lichtval, kleuren, de kou of de regen - want ik schiet onder alle weersomstandigheden - ze geven een waaier aan zintuiglijke prikkels, bewust en onbewust.”

“Uit respect voor de plek vertel ik nieuwkomers ook altijd iets over de ontstaansgeschiedenis van de ISVW en met name over Frederik van Eeden. Hoe hij het ideaal koesterde om te filosoferen in plaats van te vechten en de ISVW zag als een oord voor persoonlijke ontwikkeling. Mijn coachklanten zijn daar altijd van onder de indruk.”

“Het valt me op dat terwijl ik met mensen naar de plek loop waar we gaan schieten, hun lijf soms al lijkt te weten dat het kan ontspannen, alsof het innerlijk kind uitgenodigd wordt om te spelen. Omdat de natuur van zichzelf betekenisvrij is, laat de plek voor verschillende mensen ruimte voor diverse betekenissen. Ik ben daar al-

tijd nieuwsgierig naar en probeer dat ook met anderen te doen ... door naar het niks te gaan ... ook in tijd ... Met boogschieten kun je daar heel dichtbij komen, en op weg ernaar toe, laat je veel context achter. Dat maakt ruimte voor nieuw denken.”

Fronsen mensen weleens als ze jou daar zien boogschieten? De ISVW is toch vooral een plek van het denken?

“Samenwerken met academisch filosofen ervaar ik altijd als heel natuurlijk en wederzijds aanvullend. Denken begint in de westerse traditie bij het hoofd, het conceptueel denken is abstract, categoriseert en dat is heel valide. Maar het is maar een van de mogelijke ingangen. Een andere ingang zit bij het lijfelijk doen en ervaren. Ook de voortdurende herhaling van het betekenisvrij bewegen met de pijl en de boog gaat op een gegeven moment iets met je denken doen. Er begint iets, daar ontstaat iets uit en als schutter, bezig in

een schot, kun je opeens tegen de vraag aanlopen hoe, waar en wanneer dat schot nou precies begint, waar het in iets anders overgaat. En dan ben je ineens op een heel andere manier bezig met 'Sein und Zeit'. Anders, maar ook valide. Kostbaar is immers de wijsheid die door ervaring verkregen wordt."

*'Op een steen gehurkt
kijk ik naar de herfstwolken
vrij van gedachten'*
(K.Shinbu)

"En er is nog iets anders. De westerse filosofie denkt vooral in woorden, maar vlak het preverbale niet uit. Als je dat insluit, doe je zoveel meer recht aan de compleetheid van het denken. Ik voel me dan ook zeer thuis bij Wittgenstein als hij zegt: "Waarover men niet kan spreken, daarover moet men zwijgen". Dat laat namelijk nog steeds ruimte om woordloos te ervaren en te denken. Maakt daar misschien wel meer ruimte voor."

Je schiet ook met asielzoekers en veteranen.

"Het is een dienstbaarheid aan mensen die letterlijk of mentaal een grens zijn overgegaan, beschadigd zijn geraakt, die de ongerijmdheid van twee of meer werelden met elkaar moeten verbinden en zien te integreren. Voor mijn gevoel sluit dat werk ook mooi aan bij waar de ISVW ooit voor is opgezet. Als ze schieten, ga ik naast ze staan en neem hun bewegingen waar. Zodra ze het me toestaan, word ik met hen nieuwsgierig naar wat het lijf daarmee wil vertellen. Dan werken we met 'de tekst' die de ervaringen in hun lijf geschreven hebben."

15-19 juli begeleiden Jan Flameling en Jac Rongen op de ISVW de Summerschool **Halte nu op de lijn Oost-West** (<https://isvw.nl/activiteit/halte-nu/>), over Filosofie in Oost en West, de kunst van het boogschieten en het haiku schrijven.

Elke maandag, en op afspraak schiet Jac op de ISVW. Kijk voor informatie op www.rongen.com

VERENIGING
VRIENDEN

ISVW.NL

Vriendendag en Algemene Ledenvergadering

Op zondag 23 juni houden we onze jaarlijkse Vriendendag. De ochtend besteden we aan de jaarlijkse algemene ledenvergadering. Daarbij komen jaarverslagen, jaarprogramma en begroting ter sprake. Daarna nemen Marthe Kerkwijk en Florian Jacobs ons mee in hun dromen en plannen voor het Cursusinstituut en de uitgeverij.

Na de lunch en een boswandeling is er 's middags een aantal boeiende en uiteenlopende workshops door Vrienden zelf. Het verbaast ons elke weer met hoeveel enthousiasme en professionaliteit leden met uiteenlopende filosofische (of aan filosofiegerelateerde) thema's bezig zijn. We hebben een paar van hen gevraagd in workshops van drie kwartier hun inzichten te delen en met elkaar te verrijken. Ook andere leden nodigen we bij deze uit zich te melden als ze een workshop willen verzorgen over een onderwerp dat hen na aan het hart ligt.

We sluiten de middag af met de afscheidswerkshop van Erno Eskens die de ISVW verruilt voor een prachtige functie als uitgever van het filosofie- en geschiedenisfonds van Boom Uitgevers. Tijdens de aansluitende borrel is er alle gelegenheid hem ook persoonlijk te spreken.

De uitnodiging voor de Vriendendag en de ALV met details van het programma en agenda wordt in mei rondgestuurd. De agenda van de ledenvergadering (start om 11.00 uur) ziet er als volgt uit:

1. Opening en mededelingen
2. Verslag ALV 17 juni 2018
3. Jaarverslag 2018
4. Jaarrekening 2018
5. Decharge bestuur over 2018
6. Jaarprogramma 2020
7. Begroting 2020
8. Fiscale status en belastingvrije giften
9. Wervingsbeleid
10. Cursusprogramma en uitgeverij: dromen en plannen met Marthe Kerkwijk en Florian Jacobs
11. Rondvraag en sluiting.